

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

Ühtse järelevalvemehhanismi järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) metoodika

[2015. aasta versioon – ajakohastatakse 2016. aasta andmete alusel]

Võrdsed võimalused – kõrged järelevalvestandardid – usaldusväärne riskihindamine

- ✓ **Võrdsed võimalused:** esimest korda viidi **oluliste krediidasutuste SREP läbi**, kasutades:
 - **ühtseid meetodeid ja**
 - **ühtset otsuste tegemise protsessi**, mis võimaldas samalaadsete krediidasutuste laiahaardelist võrdlust ja läbivat analüüsi

- ✓ **Kõrged järelevalvestandardid**
 - Järgivad **Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suuniseid SREPi kohta** ning tuginevad ühtse järelevalvemehhanismi rakendatud ja **rahvusvaheliste organisatsioonide** soovitatud parimatele tavadele
 - **Proportsionaalsus, paindlikkus ja pidev täiustamine**
 - **Järelevalveotsused – mitte üksnes täiendavad kapitalinõuded, vaid ka lisameetmed**, mis võtavad arvesse pankade konkreetseid nõrku kohti

- ✓ **Usaldusväärne riskihindamine**
 - **Kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete elementide ühendamine**
 - **Krediidasutuste elujõulisuse terviklik hindamine**, võttes arvesse nende eripärasid
 - **Ettevaatav perspektiiv**

Sisukord

1 Õiguslik alus

2 Ülevaade

3 Metoodika

4 Tulemused

5 Kokkuvõte

Ühtse järelevalvemehhanismi metoodikas järgitakse Euroopa Liidu õigust, EBA suuniseid ja parimaid järelevalvetavasid

SREP kapitalinõuete direktiivi artikli 97 kohaselt

...pädevad asutused vaatavad läbi korrad, strateegiad, protsessid ja mehhanismid, mida krediidasutused ja investeerimisühingud on rakendanud, ja hindavad:

- (a) riske, mis krediidasutustel ja investeerimisühingutel on olemas või võivad ilmned;
- (b) riske, mida krediidasutus või investeerimisühing kujutab endast finantssüsteemile,
- (c) sellise stressitestimise käigus tuvastatud riske, milles võetakse arvesse krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuse laadi, ulatust ja keerukust.

Regulatiivsed tehnilised standardid (RTS), rakenduslikud tehnilised standardid (ITS) ja EBA suunised

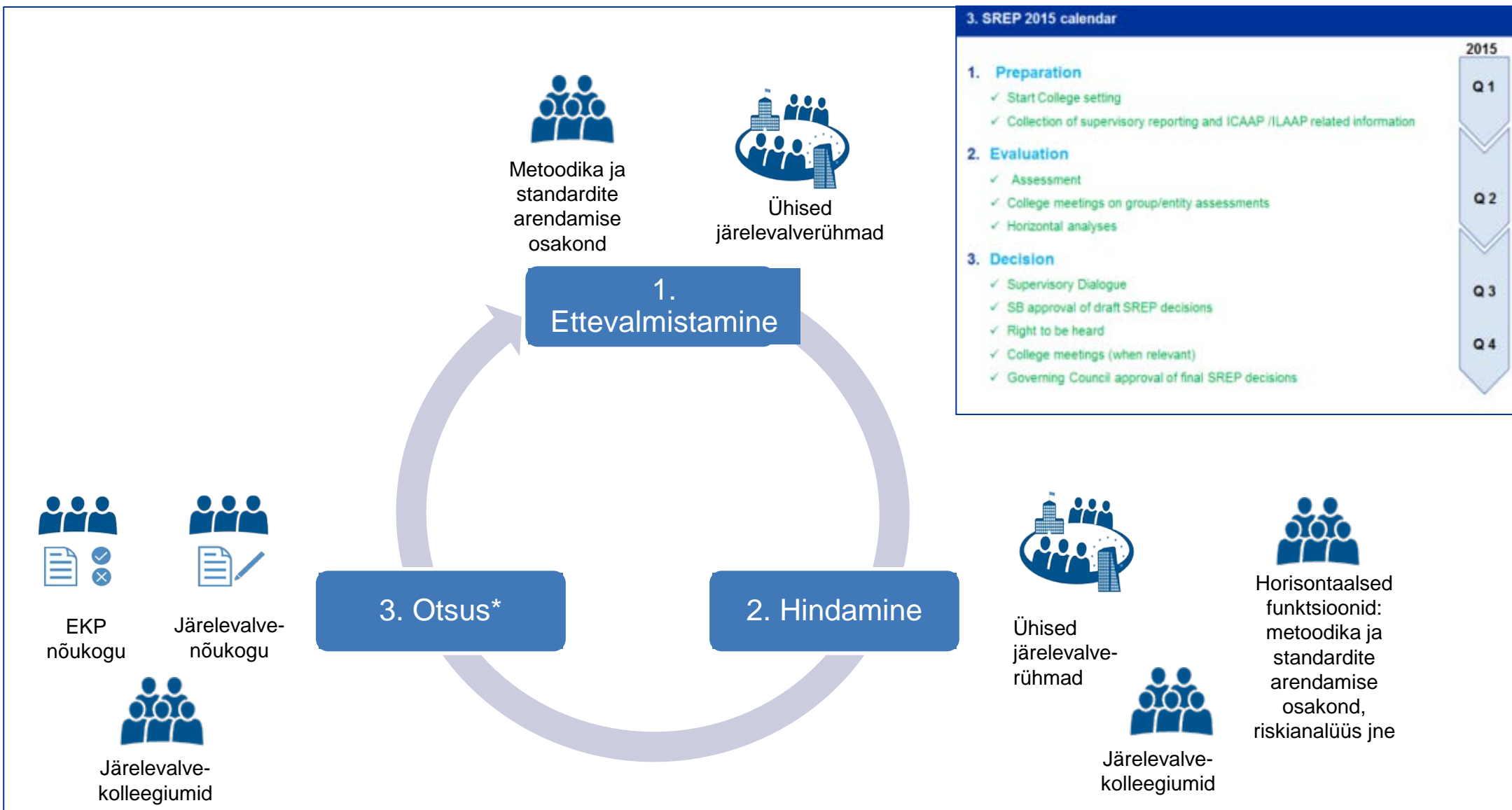
- Usaldatavusnõuete kohta tehtavaid ühisotsuseid käsitlevad rakenduslikud tehnilised standardid
- Järelevalvekolleegiumide toimimist käsitlevad regulatiivsed tehnilised standardid ja rakenduslikud tehnilised standardid
- Suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ning metoodikate kohta (EBA/GL/2014/13), 19. detsember 2014

Baseli pangajärelevalve komitee ja finantsstabiilsuse nõukogu põhimõtted

EKP ja 19 riigi järelevalvetöötajad valmistasid ühtse järelevalvemehhanismi olulisi krediidasutusi käsitlevad SREPi otsused esimest korda ette ühtse protsessi alusel

* Märkus: lõplik otsus tehakse kooskõlas menetlusega, millega antakse krediidasutusele õigus olla ära kuulatud, ja EKP nõukogu vastuväidete mitteesitamise menetlusega.

Vajalik infrastruktuur loodi vähem kui aastaga

- Ühtne integreeritud IT-süsteem
- Turvaline teabevahetus kõigi järelevalvetöötajate vahel
- Pangaandmete kvaliteedi kontroll kahel tasandil: riiklikes pädevates asutustes ja EKP
- Riiklike pädevate asutuste ja EKP ressursside täielik rakendamine
- Metoodika põhjalik katsetamine 2014. aasta teisel poolel ja 2015. aasta esimeses kvartalis

SREP kui võtmetähtsusega projekt

- Ühtne ajakava
- Projekti juhtimise eest vastutas kõrgem juhtkond
- EKP mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraat vastutas projekti juhtimise, metoodika väljatöötamise ja horisontaalse järjepidevuse eest
- Riiklike pädevate asutuste ja EKP eksperditeadmiste täielik rakendamine eeskätt metoodika väljatöötamisel – mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadi korraldatud teemaseminarid ja infokoosolekud

- ➔ SREP viidi läbi **täpselt nii**, nagu kavandatud
- ➔ SREPi läbiviimiseks on loodud IT-süsteemid

Moodulipõhine metoodika kooskõlas EBA suunistega

SREPi metoodika lühiülevaade: neli põhielementi

1. Ärimudeli hindamine

Ärimudeli elujõulisus ja jätkusuutlikkus

2. Üldjuhtimise ja riskiohjamise hindamine

Üldjuhtimise ja riskiohjamise asjakohasus

3. Kapitaliga seotud riskide hindamine

Kategooriad: nt krediidi-, turu-, operatsioonirisk ja pangaportfelli intressirisk

4. Likviidsuse ja rahastamisega seotud riskide hindamine

Kategooriad: nt lühiajaline likviidsusrisk, rahastamise jätkusuutlikkus

SREPi üldhinnang – terviklik lähenemine
→ punktisumma + põhjendus/põhijäreldused

SREPi otsus

Kvantitatiivsed kapitalimeetmed

Kvantitatiivsed likviidsusmeetmed

Muud järelevalvemeetmed

Andmeid kasutatakse järelevalvealase kontrolliprogrammi koostamisel

Kõigi nelja elemendi puhul järgitakse ühtset loogikat, mis tagab riskihinnangute usaldusväärset

Kõigi nelja elemendi puhul viiakse jooksev riskihindamine läbi kolmes etapis

1. etapp Andmete kogumine	2. etapp Automaatne lähtepunktisumma	3. etapp Järelevalve-hinnang
<p>Põhiallikad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ITSi kohased kvartaliaruanded • Lühiajalise analüüsi aruanded 	<ul style="list-style-type: none"> • Riskitaseme arvestamine punktides • Riskikontrolli meetmete vormiline vastavuskontroll 	<p>Lisateguritel põhinevad kohandused, milles võetakse arvesse panga eripärasid ja keerukust</p>

Riskitase (RT) vs riskikontroll (RK)

	1. Ärimudel	2. Sisejuhtimine ja riskiohjamine	3. Kapitaliga seotud riskide hindamine	4. Likviidsus-riski hindamine
RT	✓	PA	✓	✓
RK	PA	✓	✓	✓

 Koondhinne (RT + RK)

PA = pole asjakohane

Järelevalvealase sekkumise ulatus otsustatakse panga riskiprofiili ja suuruse põhjal.

Piiratud hinnang

- Neljaastmelisel skaalal on tagatud õiglane paindlikkus: 2. etapi punktisummat saab järelevalvehinnangu alusel suurendada ühe punkti võrra ja vähendada kahe punkti võrra.
- Tagab, et omavahel on tasakaalus:
 - ühtne protsess, mis kindlustab järjepidevuse kogu ühtse järelevalvemehhanismi raames ja määrab kindlaks lähtepunkti,
 - ning vajalik järelevalvehinnang, milles võetakse arvesse krediidasutuse eripärasid ja keerukust.
- Kohandusi saab teha mõlemas suunas ja ühised järelevalverühmad dokumenteerivad need täiel määral asjakohases IT-süsteemis.
- Reeglina ei tohi piiratud hinnangust kõrvale kalduda.
- Ühised järelevalverühmad kasutavad piiratud hinnangut **tõhusalt kõigi** riskikategooriate puhul **mõlemas suunas**: 2. etapi punktisumma suurendamiseks ja vähendamiseks.

Piiratud hinnangu skaala

		3. etapi punktisumma			
		1	2	3	4
2. etapi punktisumma	1	Green	Green	Green	Red
	2	Green	Green	Green	Green
	3	Red	Green	Green	Green
	4	Red	Red	Green	Green

Legend:

- Green: Võimalik arvutada 3. etapi punktisumma
- Red: 3. etapi punktisumma arvutamine on välistatud

Ärimudel

- Põhivaldkondade (nt põhitegevusalade) kindlaksmääramine
- Ettevõtluskeskkonna hindamine
- Pikaajalise strateegia ja finantsplaanide analüüs
- Ärimudeli hindamine:
 - elujõulisus (1 aasta jooksul)
 - jätkusuutlikkus (3 aasta jooksul)
 - jätkusuutlikkus majandustsükli vältel (rohkem kui 3 aasta jooksul)
- Peamiste nõrkuste analüüs

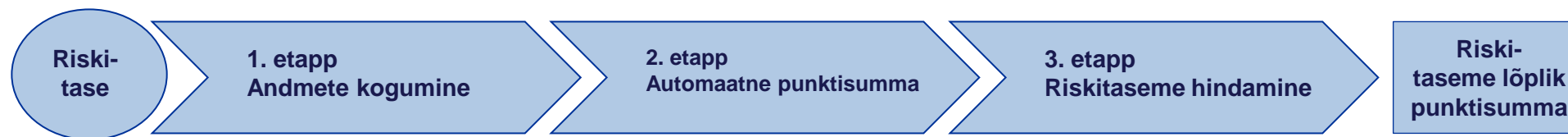
Tuvastatud ärimudelite näited

- Kontohaldur
- Hajutatud laenuportfelliga laenuandja
- Jaelaenude andja
- Väike universaalpank
- Eriotstarbeliste laenude andja
- Universaalpank

Alus: EBA SREPi suuniste artiklid 55–57

Ärimudel

1. etapp

- Andmete kogumine ja ärivaldkondade olulisuse määramine

2. etapp

- Automaatne lähtepunktisumma, mis põhineb varade tootlusel, kulude ja tulude suhtarvul jne

3. etapp

- Põhjalik analüüs
- Tulemusi kasutatakse 2. etapi punktisumma kohandamiseks, võttes arvesse panga eripärasid

Sisejuhtimine ja riskiohjamine

- Sisejuhtimise raamistik (sh peamised kontrolliüksused, nagu riskiohjamine, siseaudit, vastavuskontroll)
- Riskiohjamise raamistik ja riskikultuur
- Riski infrastruktuur, siseandmed ja aruandlus
- Tasustamispõhimõtted ja -tavad

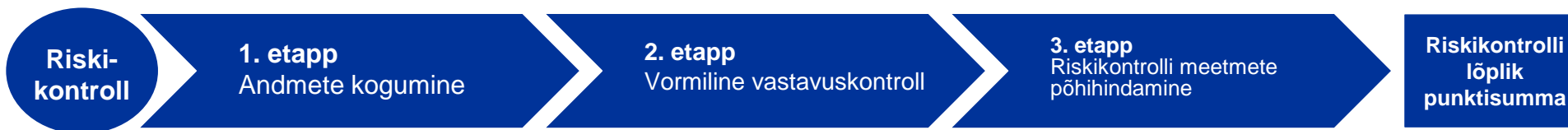
Kaks näidet olulisematest küsimustest

- Kas ettevõttes on vastavuskontrolliüksus, mille funktsioonid on lahutatud äriülesannete täitmisest ja mis toimib sellest sõltumatult?
- Kas ettevõttes on mehhanism, mis tagab, et kõrgem juhtkond saab tegutseda õigeaegselt, et tõhusalt juhtida ja vajaduse korral leevendada olulisi negatiivseid riskipositsioone, eriti neid, mis lähenevad heakskiidetud riskivalmiduse tasemele või riski piirmääradele või ületavad neid?

Alus: EBA SREPi suuniste artiklid 81–82

Sisejuhtimine ja riskiohjamine

1. etapp

- **Andmete kogumine, nt sisejuhtimise temaatilise analüüsi kaudu**

2. etapp

- **Kapitalinõuete direktiivi sätetele vastavuse kontrollimine**
- **Konkreetset analüüsitakse nt:**
 - organisatsioonilist struktuuri
 - siseauditit
 - vastavuskontrolli
 - tasustamist
 - riskivalmidust
 - riski infrastruktuuri
 - aruandlust jne

3. etapp

- **Põhjalik analüüs**
- **Tulemusi kasutatakse 2. etapi vastavuskontrolli tulemuste kohandamiseks, võttes arvesse panga eripärasid**

Kapitaliga seotud riskid

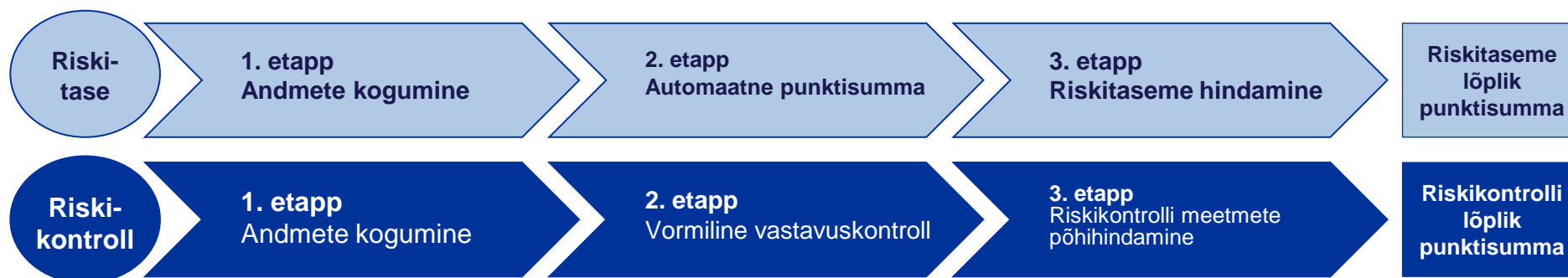
Kolm vaatenurka (kolm moodulit)			SREP 2015
1. moodul Järelevalve vaatenurk	2. moodul Panga vaatenurk	3. moodul Ettevaatav perspektiiv	<ul style="list-style-type: none">➤ Suurim kaal 1. moodulil➤ 2. mooduli analüüsi tulemused väga mitmekesised➤ 3. moodul veel täielikult välja kujundamata
<p>Neli riskikategooriat: krediidi-, turu- ja operatsioonirisk ning pangaportfelli intressirisk</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Andmete kogumine✓ Riskikategooriate lähtepunkti-summad✓ Põhjalik analüüs	<ul style="list-style-type: none">✓ Andmete kogumine, nt sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) aruanded✓ Alushinnang: kontrollitakse, kasutades asendusnäitajaid kooskõlas EBA suunistega*✓ Põhjalik analüüs	<ul style="list-style-type: none">✓ Andmete kogumine: pangasisesed stressitestid✓ Alushinnang: järelevalvealased stressitestid✓ Põhjalik analüüs	

Alus: EBA suunised SREPi kohta

* Ühtse järelevalvemehhanismi asendusnäitajatena kasutatakse järelevalve võrdlusaluseid, mis on sätestatud EBA suunistes SREPi kohta (artikkel 335).

Kapitaliga seotud riskid – 1. moodul

➔ Konkreetse riskiteguri süvaanalüüs **krediidiriski** näitel

1. etapp	2. etapp	3. etapp
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Rühm kindlaksmääratud näitajaid, mis arvutatakse rakenduslike tehniliste standardite ja lühiajalise analüüsi andmete põhjal ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Andmete kogumine 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Eri valdkondadest saadud automaatne punktisumma <ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteet (nt viivislaenude suhtarv) • Kaetus (nt eraldised) ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Vastavuskontroll: sisejuhtimine, riskivalmidus, riskiohjamine ja siseaudit (eelkõige seoses krediidiriskiga) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Põhjalik analüüs, nt: <ul style="list-style-type: none"> • Hetkeriskipositsioon ja suundumus • Pikaajaline vaade • Võrdlus samalaadsete krediidasutustega • Eri alakategooriate süvaanalüüs, nt: <ul style="list-style-type: none"> • Mittefinantsettevõtete portfellid • Kodumajapidamiste portfellid ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Põhjalikum analüüs, eeskätt tänu spetsiaalsetele kohtumistele pangaga

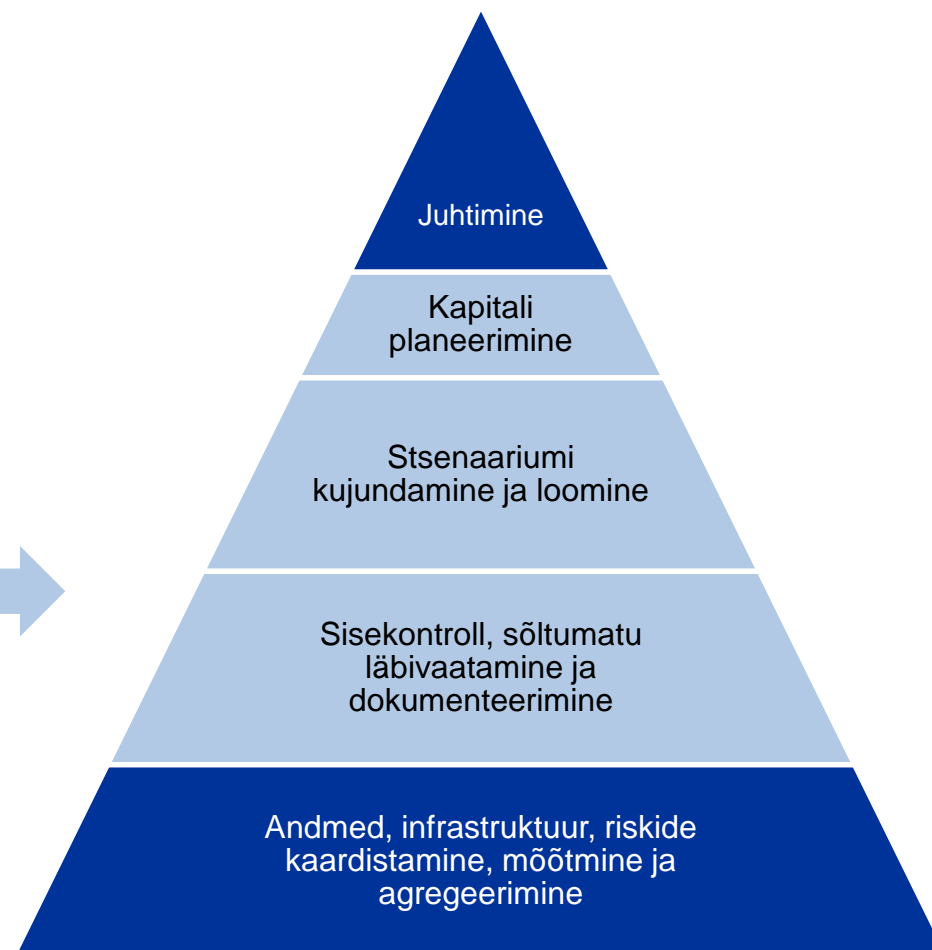
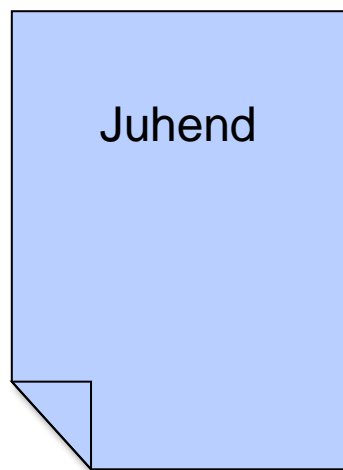
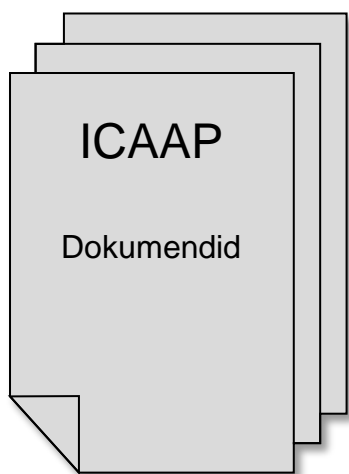
Kapitaliga seotud riskid – 2. moodul

- Kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) usaldusväarsuse analüüs
- 8. jaanuaril 2016 avaldati EKP eeldused ICAAPi suhtes ja ühised järelevalverühmad:
 - hindavad kogu protsessi usaldusväarsust – *kvalitatiivne hinnang*;
 - kontrollivad ICAAPi andmeid ühtse järelevalvemehhanismi asendusnäitajate abil – *kvantitatiivne hinnang*;
 - koostavad 2. mooduli hinnangu, mida kasutatakse üldise kapitali adekvaatsuse hinnangu koostamisel.

EKP eeldused ICAAPi suhtes

- EBA suuniste eelnõus kirjeldatud andmed seisuga 31. detsember 2015 tuleb esitada 2016. aasta aprilli lõpuks
- Sisedokumendid tuleb esitada koos juhendiga
- Riskiandmed tuleb esitada ettenähtud vormil
- 1. samba ja ICAAPi andmed tuleb kooskõlastada
- Juhtorgani poolt allkirjastatud kokkuvõtted kapitali adekvaatsuse kohta, millele on lisatud ICAAPi tulemuste analüüs

ICAAP – kvalitatiivne hinnang

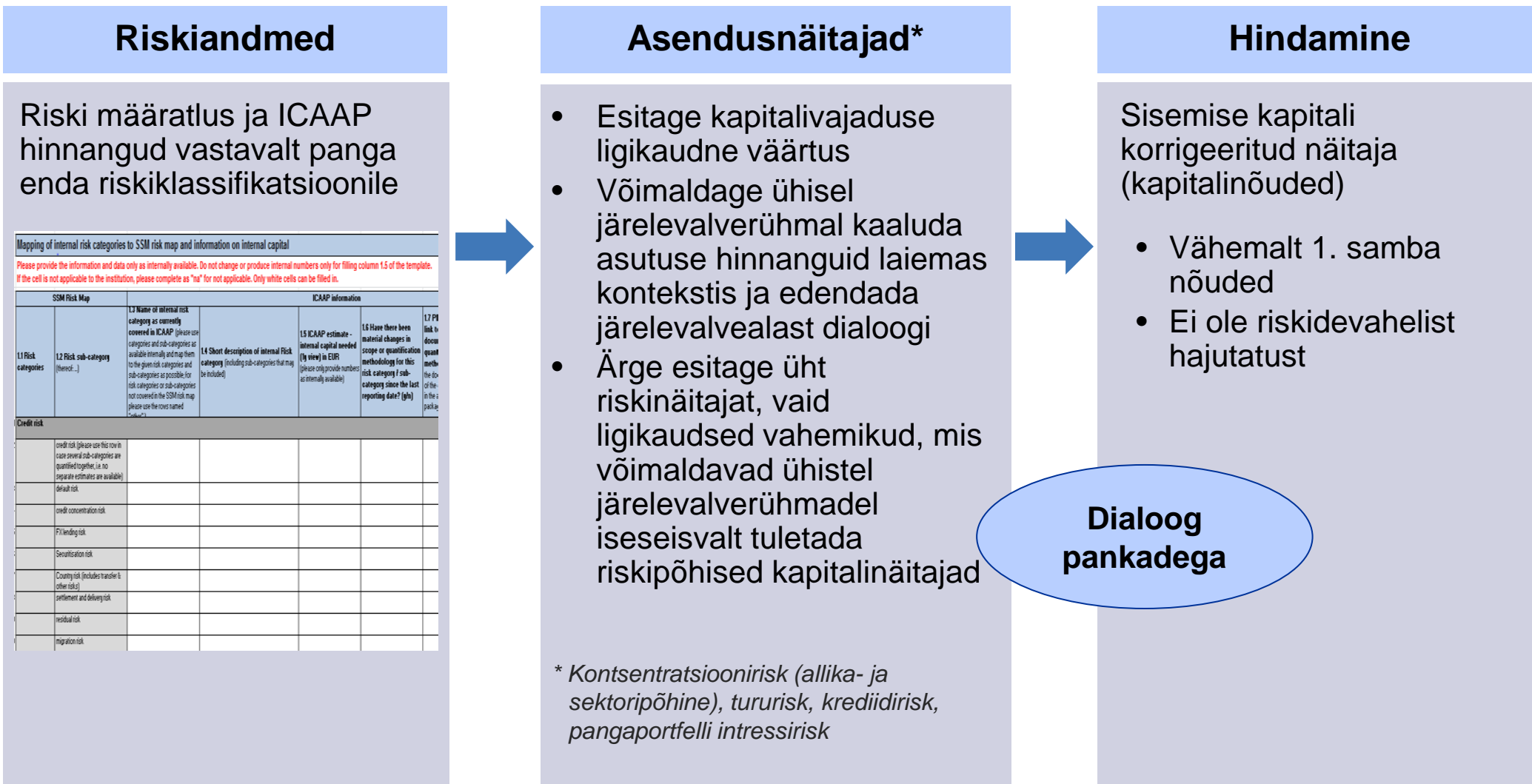
Pangasisesed dokumentid vastavalt EBA suunistele

Kavandatud EBA suuniste osana, et hõlbustada ühise järelevalverühma ligipääsu pangasisestele dokumentidele

Järelevalverühma läbiviidud hindamine

→ Kas tulemus on usaldusväärne? (jah/ei)

ICAAP – kvantitatiivne hinnang

Kapitaliga seotud riskid – 3. moodul

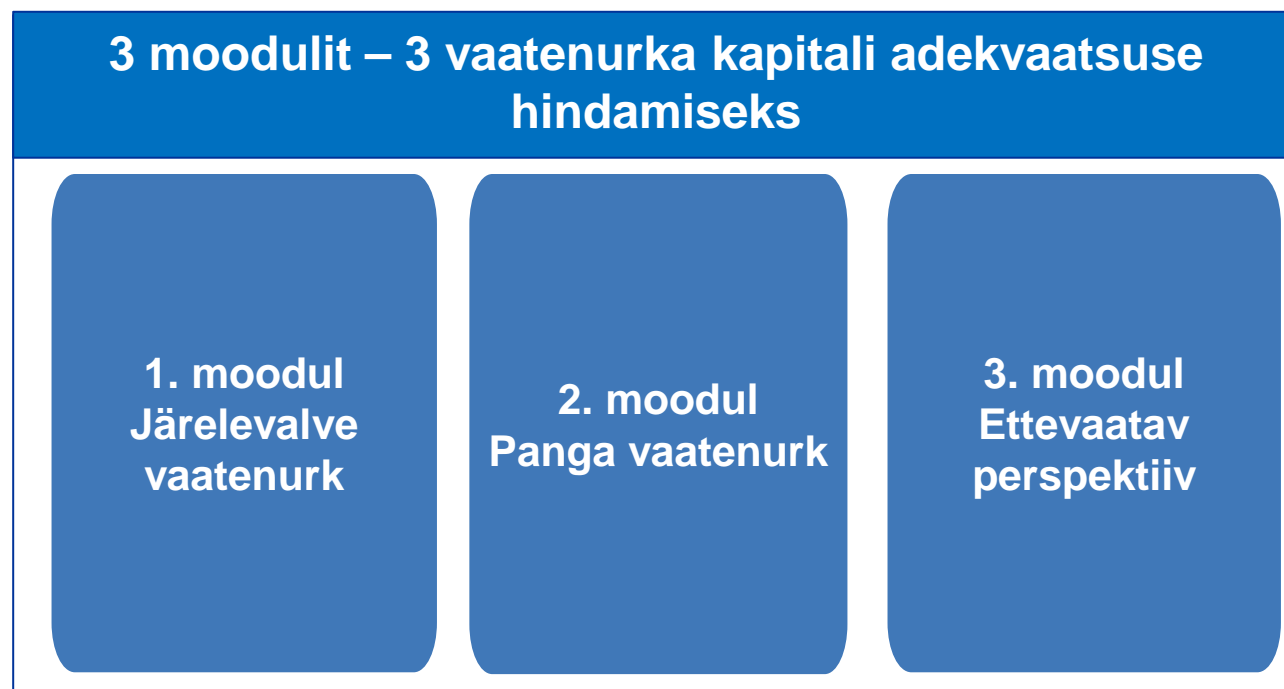
- Ettevaatav perspektiiv
- 2016. aastal viiakse läbi kaks ulatuslikku stressitesti, mis on praegu ettevalmistamisel.

Põhiteave	EBA teostatav ELi-ülene stressitest	SREPi stressitest
Ulatus	<ul style="list-style-type: none">• 38 ühtse järelevalvemehhanismi olulist krediidasutust	<ul style="list-style-type: none">• Ülejäänud olulised krediidasutused* <p><i>*Võib esineda erandeid – test on ettevalmistamisel</i></p>
Ajakava	<ul style="list-style-type: none">• Algus: 2016. aasta veebruari lõpp• Avaldamine: 2016. aasta 3. kvartali algus	<ul style="list-style-type: none">• Üldjoontes kooskõlas EBA stressitestiga

 Mõlema testi tulemusi kasutatakse SREPis

Kapitali adekvaatsusega seotud riski mitmekülgne käsitlemine

- Pärast **kõigi moodulite** hindamist saab ühine järelevalverühm ülevaate krediitiasutuse kapitalivajadustest **kolmest vaatenurgast**.
- Järelevalverühm saab võrrelda neid kapitalivajadusi krediitiasutusel juba oleva või tulevikus kaasatava kapitali kvantiteedi ja kvaliteediga.

Likviidsusega seotud riskid

Kolm vaatenurka (kolm moodulit)

1. moodul Järelevalve vaatenurk

- Lühiajaline likviidsus, rahastamise jätkusuutlikkus
- ✓ Andmete kogumine
- ✓ Lühiajalise likviidsuse ja rahastamise jätkusuutlikkusega seotud riskide lähtepunktisummad
- ✓ Põhjalik analüüs

2. moodul Panga vaatenurk

- ✓ Andmete kogumine, nt ILAAP aruanded
- ✓ Alushinnang: krediidasutuse sisehinnangute kontrollimine
- ✓ Põhjalik analüüs, nt ILAAPi usaldusväärse analüüs

3. moodul Ettevaatav perspektiiv

- ✓ Andmete kogumine: pangasisesed stressitestid
- ✓ Alushinnang: järelevalvealased stressitestid
- ✓ Järelevalvealaste stressitestide ja pangasiseste stressitestide tulemuste hindamine

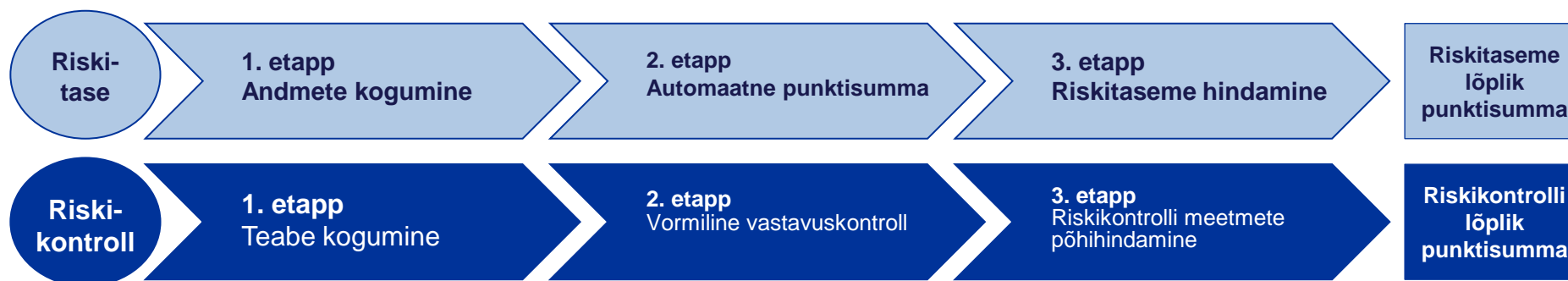
SREP 2015

- ✓ Suurim kaal 1. moodulil
- ✓ 2. moodul veel täielikult välja kujundamata
- ✓ 3. moodul veel täielikult välja kujundamata

Kooskõlas EBA SREPi suuniste artiklitega 370–373

Likviidsusega seotud riskid – 1. moodul

➔ Konkreetse riskiteguri süvaanalüüs **lühiajalise likviidsusriski** näitel

1. etapp	2. etapp	3. etapp
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Rühm kindlaksmääratud näitajaid, mis arvutatakse rakenduslike tehniliste standardite ja lühiajalise analüüsi andmete põhjal ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Andmete kogumine 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Automaatne punktisumma, mille aluseks on eri näitajad, nt: <ul style="list-style-type: none"> • likviidsuskattekordaja • lühiajaline rahastamine / kogurahastamine ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Sisejuhtimise, riskivalmiduse, riskiohjamise ja siseauditi vastavuskontroll 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Riskitase: <ul style="list-style-type: none"> • Põhjalikum analüüs: <ul style="list-style-type: none"> • lühiajaline hulgirahastamisrisk • päevasisene risk • likviidsuspuhvrite kvaliteet • rahastamise struktuurne sobimatus ➤ Riskikontroll: <ul style="list-style-type: none"> • Põhjalikum analüüs, eeskätt tänu spetsiaalsetele kohtumistele pangaga

Likviidsusega seotud riskid – 2. ja 3. moodul

- Sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) usaldusväarsuse analüüs
- EKP eeldused ICAAPi suhtes avaldati 8. jaanuaril 2016 ja ühised järelevalverühmad:
 - hindavad kogu protsessi usaldusväarsust – *kvalitatiivne hinnang*;
 - kontrollivad ILAAPI vajadusi ja stressitesti eeldusi SSMi asendusnäitajate abil – *kvantitatiivne hinnang*;
 - koostavad 2. ja 3. mooduli hinnangu, mida kasutatakse üldise likviidsuse adekvaatsuse hinnangu koostamisel.

EKP pangandusjärelevalve: SSMi 2016. aasta prioriteedid (väljavõte)

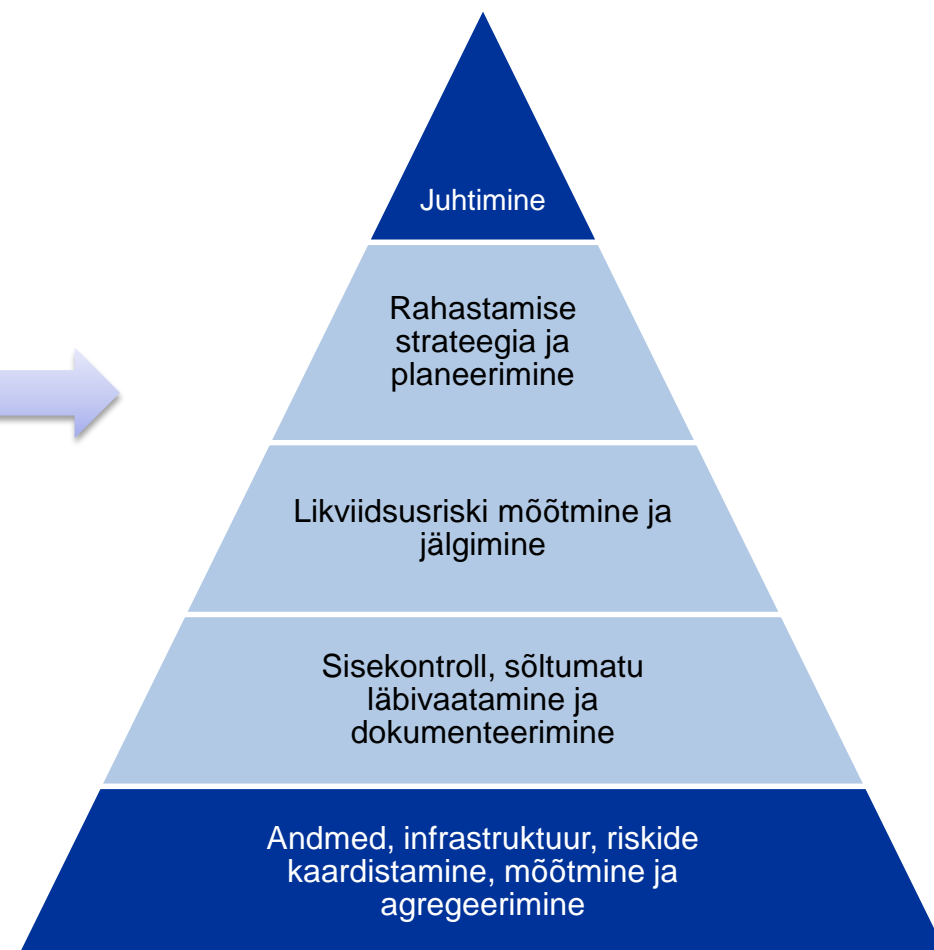
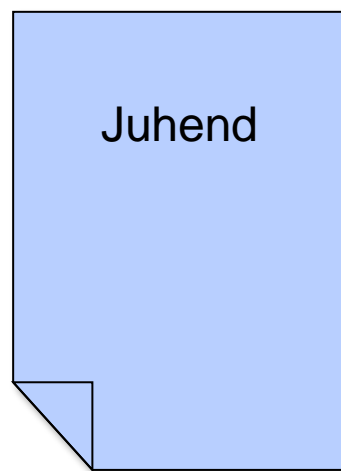
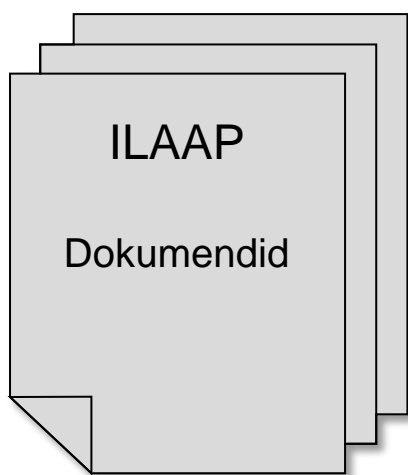
Likviidsus

2015. aasta järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi käigus selgus, et paljud pangad ei vasta veel täielikult järelevalvealastele ootustele likviidsusriski usaldusväärse juhtimise suhtes. Seetõttu keskendub ühtne järelevalvemehhanism pankade sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) usaldusväarsusele. Vaatluse alla võetakse pankade edusammud likviidsus- ja rahastamisriski juhtimise usaldusväärse raamistiku sisseseadmisel ja käiguhoidmisel nii tava- kui ka stressiolukorras.

EKP eeldused ILAAPi suhtes

- EBA suuniste eelnõus kirjeldatud andmed 2015. aasta lõpu seisuga tuleb esitada 2016. aasta aprilli lõpuks
- Sisedokumendid tuleb esitada koos juhendiga
- Enesehindamine
- Juhtorgani poolt allkirjastatud kokkuvõtted likviidsuse adekvaatsuse kohta, millele on lisatud ILAAPi tulemuste analüüs

ILAAP – kvalitatiivne hinnang

Järelevalverühma läbiviidud hindamine

→ **Kas tulemus on usaldusväärne?
(jah/ei)**

Pangasisesed dokumentid vastavalt EBA suunistele

Kavandatud EBA suuniste osana, et hõlbustada ühise järelevalverühma ligipääsu pangasisestele dokumentidele

SREPi üldhinnang (terviklik ülevaade)

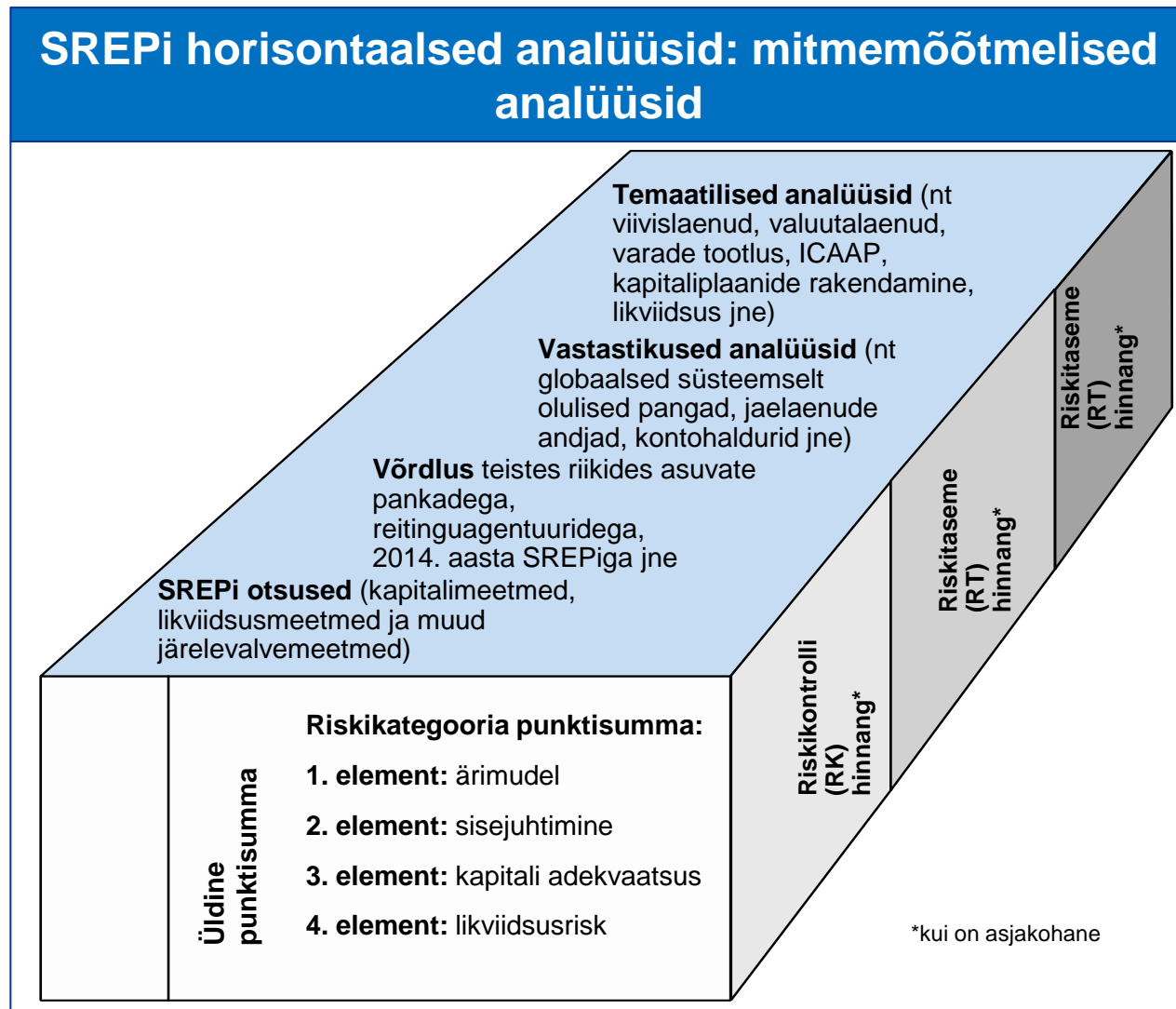
- Annab koondülevaate krediidasutuse riskiprofiilist:
 - Põhineb kõigi nelja elemendi hindamisel (mitte lihtsal summeerimisel)
 - Lähtekohana peetakse nelja SREPi elementi võrdselt oluliseks
- Võtab arvesse:
 - krediidasutuse kapitali/likviidsuse planeerimist, et tagada CDR IV / CRRi täielik rakendamine,
 - võrdlusi samalaadsete krediidasutustega,
 - makromajanduslikku keskkonda, milles krediidasutus tegutseb.

Kooskõlas EBA järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) suunistega (tabel 13, lk 170 ja 171) kajastab SREPi üldine punktisumma järelevalve eest vastutaja hinnangut krediidasutuse elujõulisusele: suurem punktisumma näitab suuremat riski asutuse elujõulisusele tulenevalt ühest või enamast riskiprofiili osast, milleks võivad olla ärimudel, sisejuhtimise raamistik ja konkreetsed maksevõime või likviidsusega seotud riskid.

Krediidasutuse riskiprofiil on tingimata **mitmetahuline** ja paljud riskitegurid on **omavahel seotud**.

Järjepidev ja õiglane kohtlemine

- Hinnangute ja otsuste koostamisel viiakse läbi **suur hulk horisontaalseid analüüse**, et:
 - anda täiendavaid vaatenurki ühistele järelevalverühmadele,
 - toetada tegevuspõhimõtete arutelusid ja otsustusprotsesse.

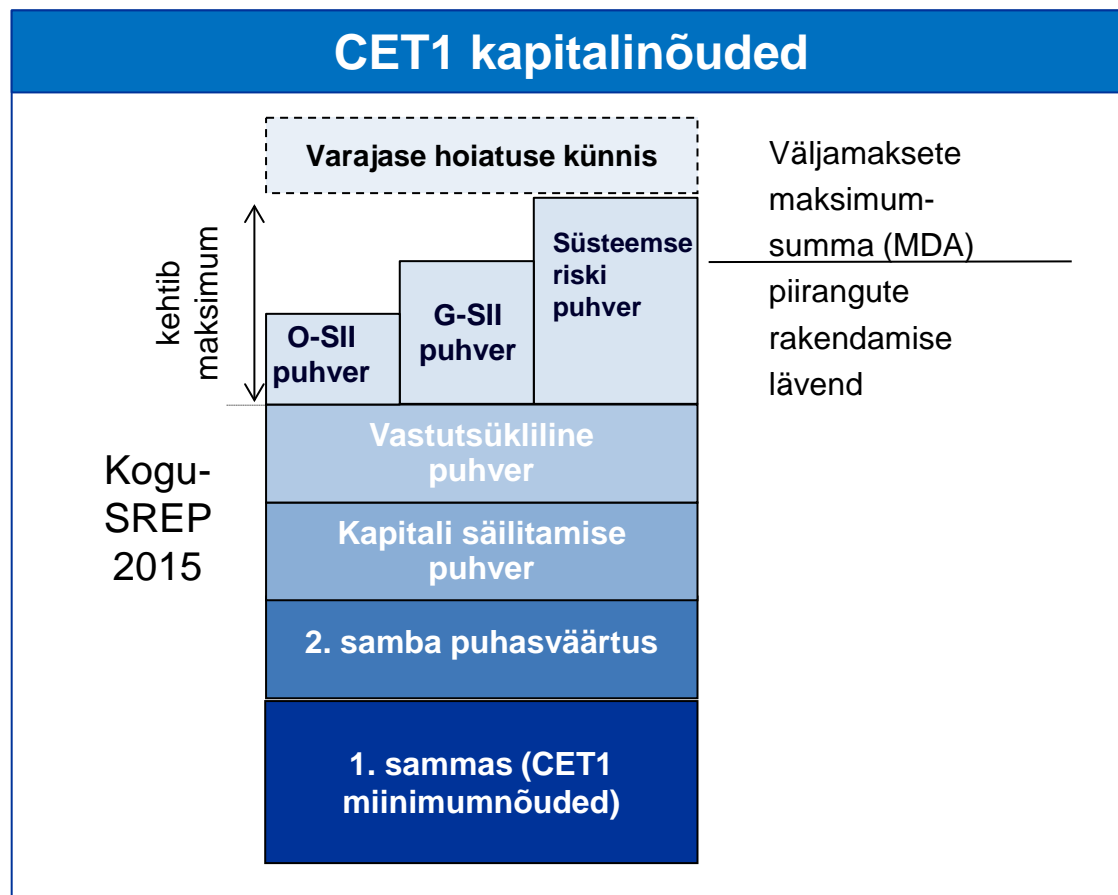
Esimest korda oli võimalik laiahaardeliselt teha samalaadsete krediidasutuste ulatuslikke võrdlusi ja läbivat analüüsi, võimaldades hinnata kõiki krediidasutusi **järjekindlalt** ja edendada **veelgi terviklikumat ühtset pangandusturгу**.

SREP tervikuna on alus, millest lähtutakse kapitali ja likviidsuse adekvaatsuse hindamisel ja vajalike järelevalvemeetmete võtmisel probleemide lahendamiseks

- Järelevalvenõukogu teeb SREPi otsused (millele järgneb EKP nõukogu vastuväidete mitteesitamise menetlus)
- SREPi otsused võivad sisaldada järgmist:
 - **Täiendavate omavahendite nõuded**
 - 2015. aastal väljendusid need esimese taseme põhiomavahendite (CET1) suhtarvu lisanõudena (lisaks esimese taseme põhiomavahendite miinimumkapitalinõudele)
 - Soovitus hakata järk-järgult täitma nõutavaid suhtarve täies ulatuses
 - **Krediidiasutusepõhised kvantitatiivsed likviidsusnõuded**
 - Kehtivatest miinimumnõuetest kõrgem likviidsuskattekindaja
 - Pikemad toimetulekuperioodid
 - Riigi tasandi meetmed
 - **Muud kvalitatiivsed järelevalvemeetmed**
 - Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõike 2 kohaselt on täiendavateks järelevalvemeetmeteks nt õigus piirata krediitiasutuse äritegevust, nõuda riskide vähendamist ning kehtestada täiendava või sagedasema aruandluse nõuded.

SREPi otsused – kapitalimeetmed

Keskendutakse väljamaksete maksimumsummale (kooskõlas EBA 18. detsembri 2015 arvamusega)

- ✓ Järjekord: 1. sammas, 2. samba netoväärtus, puhvrid
- ✓ 2015. aastal 2. samba nõuded ja (astmetena) CET1 puhvrid
- ✓ Väljamaksete maksimumsumma arvutamisel võetakse arvesse CET1 kapitali seda osa, mida ei ole kasutatud 1. ja 2. samba CET1 nõuete täitmiseks

***Väljamaksete maksimumsumma (MDA)**

Kombineeritud puhvri nõude (CBR, mida määratakse kehtivate puhvrite summana) rikkumine toob kaasa väljamaksete (nt dividendid, kupongimaksud täiendavate esimese taseme omavahendite hulka kuuluvatelt kapitaliinstrumentidelt, määramata boonused) kohustuslikud piirangud. Kui pank ei täida kombineeritud puhvri nõuet, on tal automaatselt keelatud teha väljamaksete maksimumsummat ületavaid väljamakseid. Väljamaksete maksimumsumma on panga jaotatav kasum, mis korrutatakse teguriga vahemikus 0,6 kuni 0, olenevalt sellest, kui palju esimese taseme põhiomavahendeid on puudu kombineeritud puhvri nõude täitmisest.

SREPi otsused – likviidsusmeetmed

Krediidiasutustepõhised järelevalvealased likviidsusnõuded 2015. aastal:

- Likviidsuskattekordaja nõuded jõustusid 1. oktoobril 2015
- Likviidsuse hindamisel võetakse arvesse kvalitatiivset ja kvantitatiivset hinnangut, sh selliseid näitajaid nagu:
 - rahastamisprofiil
 - toimetulekuperiood
 - likviidsed varad
 - toetumine lühiajalisele hulgirahastamisele

Likviidsusmeetmete näited:

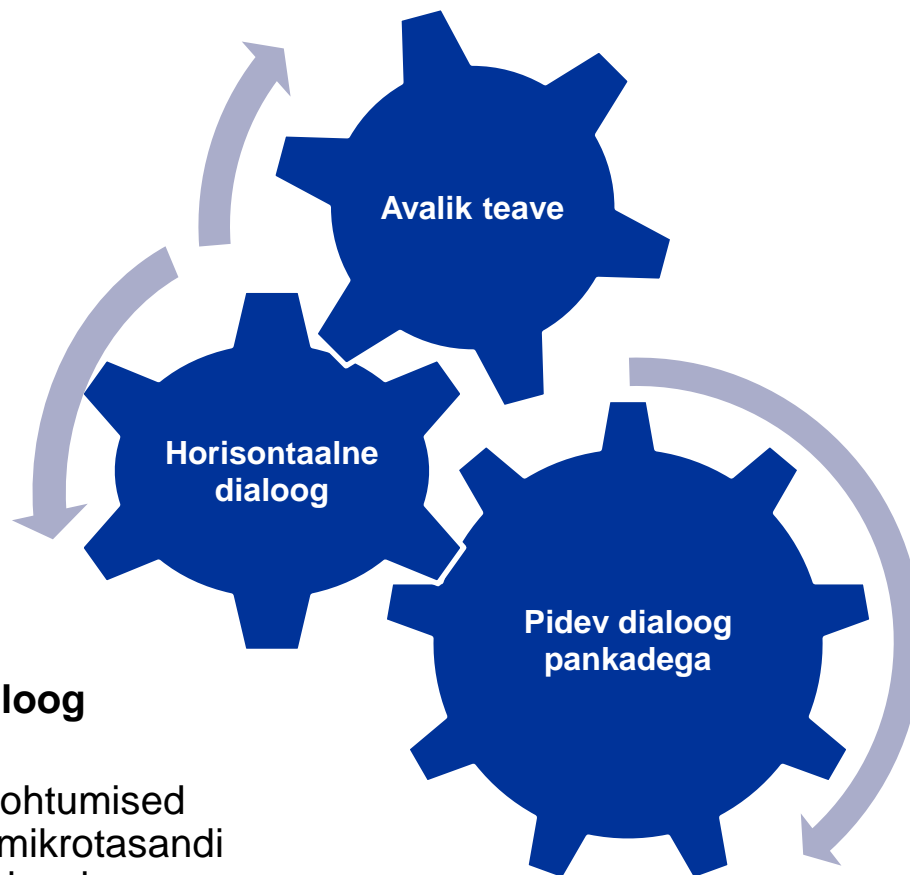
- ✓ kehtivast miinimumnõudest kõrgem likviidsuskattekordaja
- ✓ teatud minimaalse toimetulekuperioodi nõue
- ✓ likviidsete varade miinimumsumma nõue

SREPi otsused – muud järelevalvemeetmed

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõige 2

EKP-I on järgmised volitused:

- (a) nõuda, et krediidasutused hoiaksid kapitalinõudeid ületavaid omavahendeid;
- (b) nõuda korra, protsesside, mehhanismide ja strateegiate tugevdamist;
- (c) nõuda, et krediidasutused esitaksid kava järelevalvenõuetele vastavuse taastamiseks, ja kehtestada tähtaeg selle rakendamiseks [...];
- (d) nõuda, et krediidasutused kohaldaksid konkreetset eraldiste tegemise korda või varade käsitlemist tulenevalt omavahenditele esitatavatest nõuetest;
- (e) piirata krediidasutuste äritegevust, operatsioone või võrgustikku või nõuda sellise tegevuse lõpetamist, mis ülemääraselt ohustab asjaomase krediidasutuse usaldusväarsust;
- (f) nõuda krediidasutuste tegevuse, toodete ja süsteemidega seonduvate riskide vähendamist;
- (g) nõuda, et krediidasutused piiraksid muutuvtasu osakaalu [...];
- (h) nõuda, et krediidasutused kasutaksid puhaskasumit omavahendite tugevdamiseks;
- (i) piirata või keelata ära asjaomase krediidasutuse väljamaksed aktsionäridele, liikmetele või täiendava esimese taseme omavahenditesse kuuluvate instrumentide omanikele, kui keelustamine ei too kaasa krediidasutuse makseviivitust;
- (j) kehtestada täiendava või sagedasema aruandluse nõuded [...];
- (k) kohaldada konkreetsid likviidsusnõudeid, sealhulgas piirangud varade ja kohustuste lõpptähtaegade erinevusele;
- (l) nõuda täiendavat avalikustamist;
- (m) kõrvaldada mis tahes ajal ametist krediidasutuste juhtorgani liikmeid.

Horisontaalne dialoog finantssektoriga:

- ✓ Korrapärased kohtumised pangaliitude ja mikrotasandi usaldatavusjärelvalve IV peadirektoraadi vahel
- ✓ Seminarid kõikide oluliste krediidasutustega

Avalik teave:

- ✓ Pangandusjärelvalve juhend
- ✓ EKP tegevuspõhimõtted (nt väljamaksete maksimumsumma, tasustamise vms kohta)
- ✓ Järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe kõned
- ✓ Kirjad Euroopa Parlamendi liikmetele, arutelud ja mõttevahetus nendega

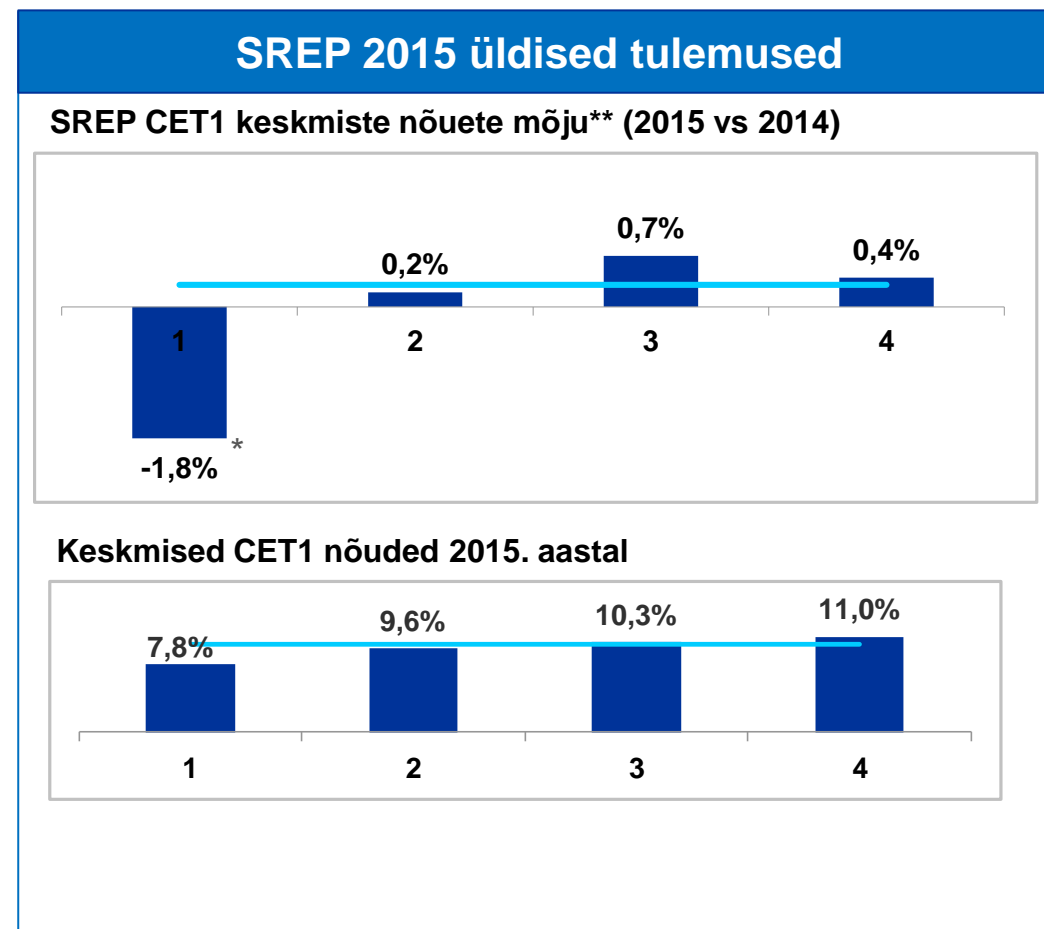
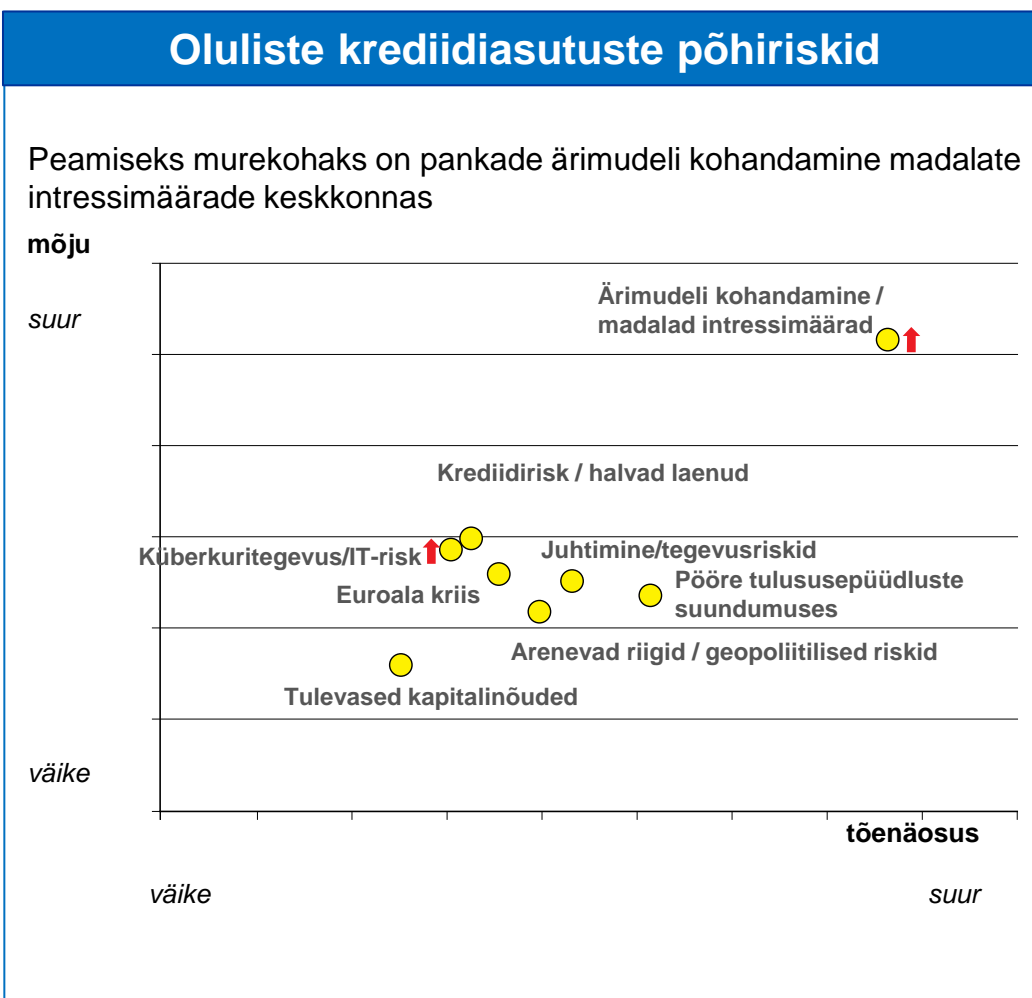
Pidev dialoog pankadega:

- ✓ Järelevalvealane kontrolliprogramm
- ✓ Pankade ja ühiste järelevalverühmade kohtumised (eelkõige enne SREPi otsuseid)
- ✓ SREPi otsused (pankade õigus esitada oma seisukohad)

Pankadel on

- ✓ piisavalt selge arusaam metoodikast, riskide hindamisest ja vajalikest parandusmeetmetest,
- ✓ piisav kindlustunne kapitali planeerimiseks.

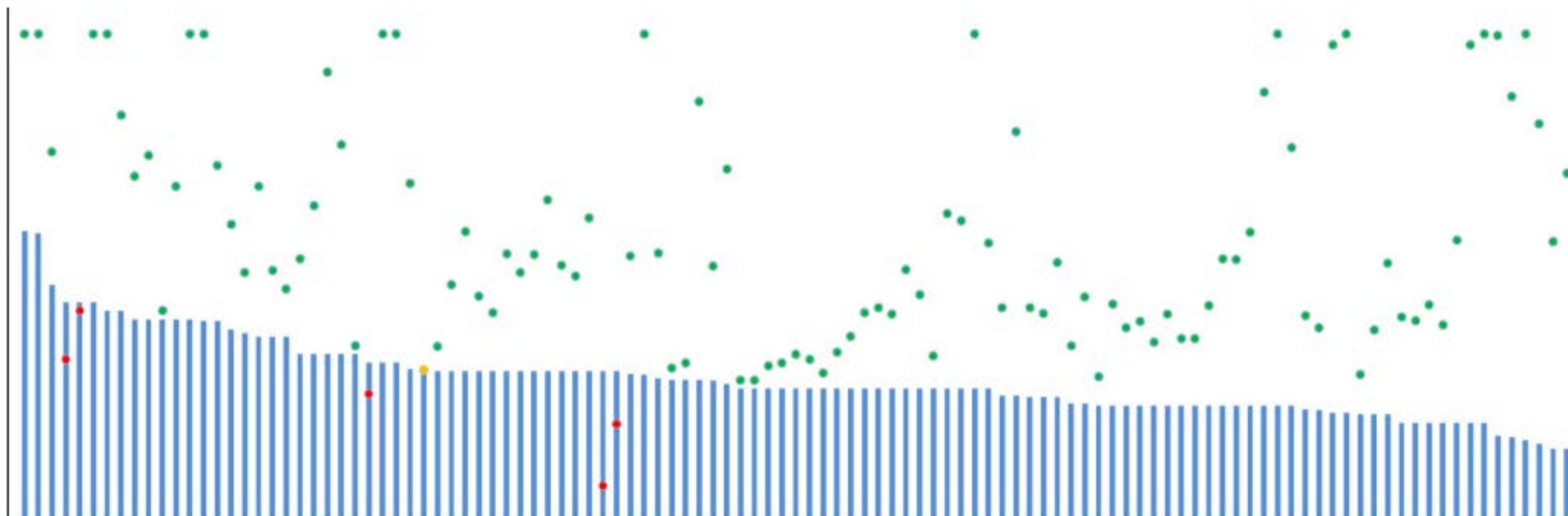
- Oluliste krediidasutuste üldine riskitase ei langenud 2015. aastal võrreldes 2014. aastaga
 - Pangandussüsteemide kapitalivajadusi tuleb hoida ja mõnel juhul ka tugevdada
- **Üldisi kapitalinõudeid suurendati 2016. aastaks eelmise aastaga võrreldes 50 baaspunkti võrra**
 - ✓ Paljud pangad on alles taastumas 2012. aasta finantskriisist ning peavad jätkuvalt tegelema riskide ja ebasoodsate tagajärgedega. Seetõttu suurendati pankade **keskmisi 2. samba nõudeid** 2015. aastaga võrreldes **30 baaspunkti võrra**.
 - ✓ Lisaks suurendavad kapitalinõudeid (**20 baaspunkti ulatuses**) järkjärguliselt rakendatavad süsteemsed puhvrid.

* väga vähesed selle rühma pangad põhjustavad suurt volatiilsust

** v.a süsteemse riski puhvrid

Enamiku oluliste krediidasutuste kapitalitase ületab praegu CET1 nõudeid ja puhvreid

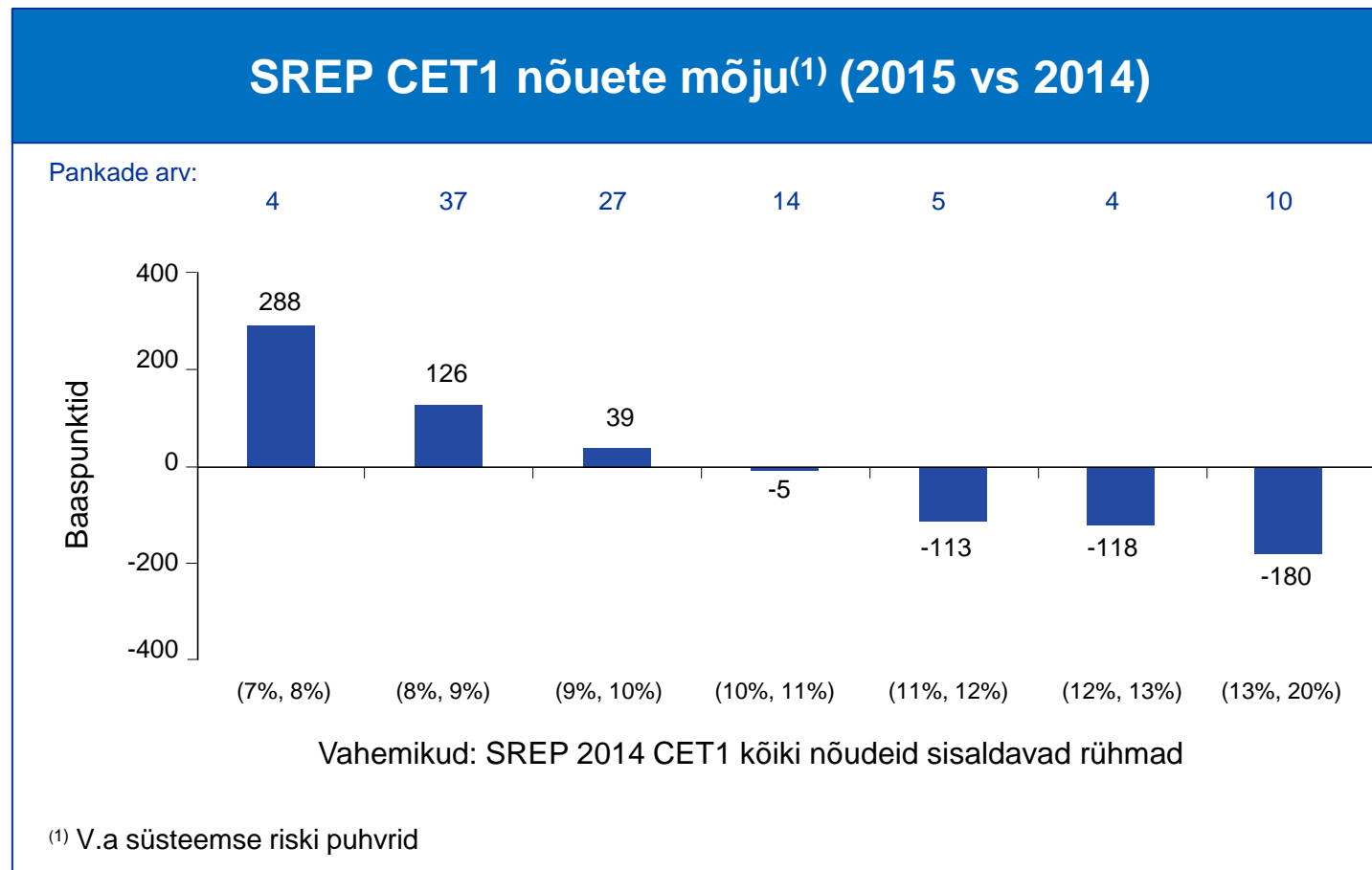

CET1 nõuded 2016. aastaks
= 1. samm + 2. samm + puhvrid
(arvestamata 25-baaspunktilist varajase
hoiatuse künnist)

- Pangad, mille esimese taseme põhiomavahendid ületavad CET1 nõudeid ja varajase hoiatuse künnist
- Pangad, mille esimese taseme põhiomavahendid ületavad CET1 nõudeid, kuid jäävad alla 25-baaspunktilise varajase hoiatuse künnise
- Pangad, mille esimese taseme põhiomavahendid jäävad alla CET1 nõuete

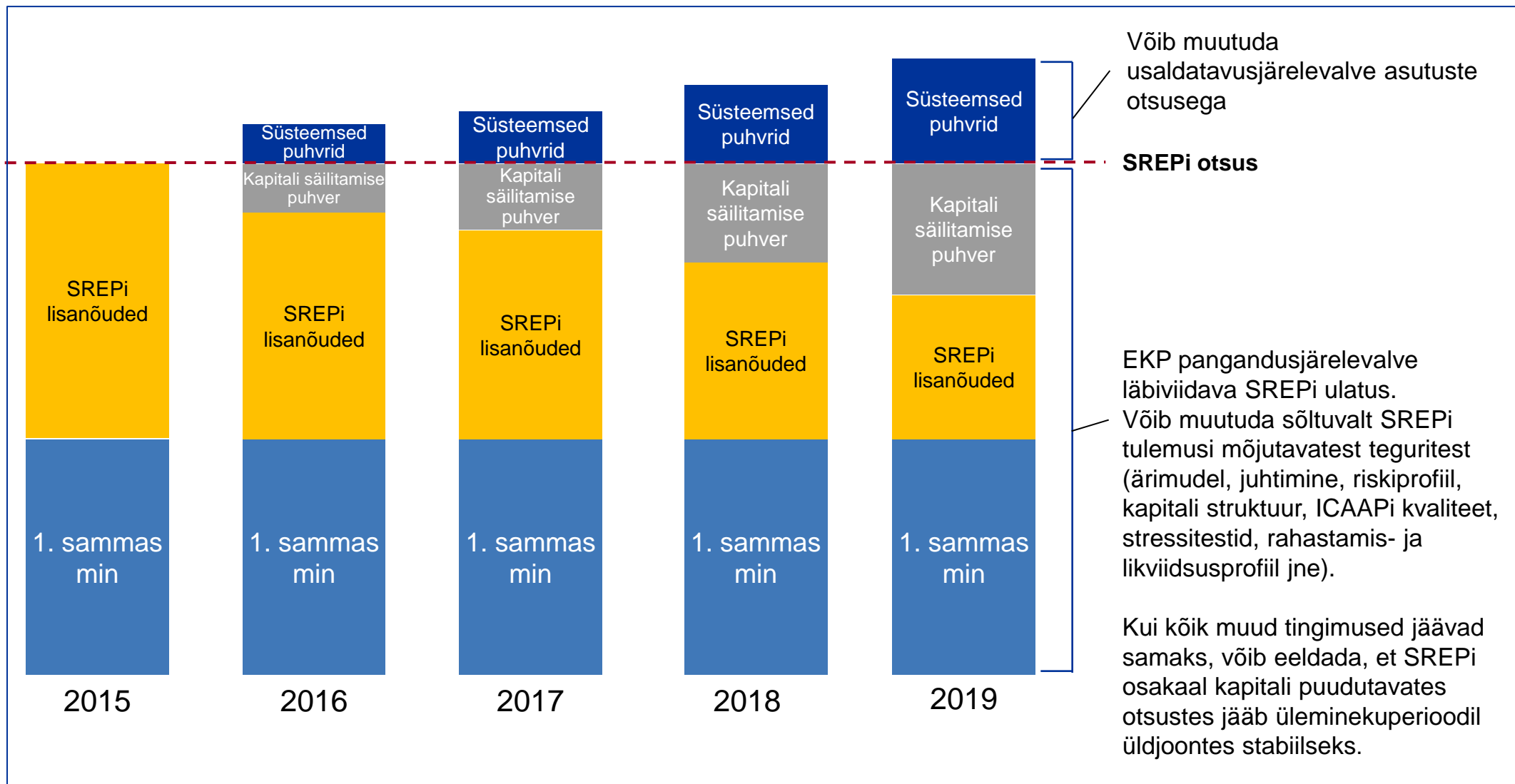
Märkus: esimese taseme põhiomavahendite tase on loetavuse huvides piiratud.

- Oluliste krediidasutuste SREP CET1 nõuete* keskmine näitaja on ligikaudu 9,9%
- Oluliste krediidasutuste SREP CET1 nõuete* mediaanväärtus on ligikaudu 9,7%
- SREP 2015 raames saavutatud SREP CET1 nõuete ühtlustamine järjekindlamate ja riskitundlikumate 2. samba CET1 nõuetega

* V.a süsteemse riski puhvrid

Kui muud tingimused jäävad samaks, annavad 2015. aasta järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi otsustes esitatud 2. samba nõuded märku ka edaspidisest: eelkõige toimub kapitali säilitamise puhvri järkjärguline kohaldamine kuni täieliku rakendamiseni 2019. aastal ja sarnaselt vähendatakse aja jooksul 2. samba nõudeid.

Välja arvatud vastutsükliline puhver; lihtsustamise eesmärgil on kolm erinevat süsteemset puhvrit üheks koondatud.

SREPi esimene tsükkel viidi läbi tõhusalt, tagades võrdsed võimalused

➤ **Ulatuslik ühtlustamine**

- Piiratud hinnangute tõhus kasutamine
- Tugevam seos krediidasutuse riskiprofiili ja kapitalinõuete vahel

➤ **2016. aastal täiustatakse mõningaid SREPi meetoodika aspekte, nt**

- Likviidsus- ja rahastamisriski hindamist
- Ühtlustatakse ICAAPi hinnangute raamistikku
- Valmistatakse ette 2016. aasta stressiteste

➤ **Tulevikus jätkatakse SREPi meetoodika edasiarendamist, et jälgida ettevaatavalt pankade tegevust ja riske.**

Punktisummade ja kapitalinõuete vaheline seos

